

3.4. Заводи за заштиту споменика културе

Завод за заштиту и научно проучавање споменика културе Народне Републике Србије основан је 25. јуна 1947. године. Назив установе промењен је 1960. године у Републички завод за заштиту споменика културе, а 1971. године припојен му је Југословенски институт за заштиту споменика културе. Оснивањем и почетком рада Завода за заштиту споменика културе почела је да се развија организована брига око чувања, проучавања, валоризације, презентације и свеукупне афирмације споменика културе. Недуго по оснивању централне, развија се и мрежа установа заштите на територији Србије. Новоосновани заводи су преузели старање о споменицима на својим подручјима, а Републички завод је наставио да ради на најзначајнијим споменицима српске културне баштине у земљи и иностранству.

Основна делатност Завода за заштиту споменика културе је истраживање и евидентирање добара која уживају претходну заштиту, израда предлога за утврђивање културних добара, вођење регистра и документације о културним добрима, пружање стручне помоћи на чувању и одржавању културних добара сопственицима и корисницима тих добара, старање о коришћењу културних добара у сврхе одређене Законом, предлагање и праћење спровођења мера заштите културних добара, спровођење мера техничке и физичке заштите културних добара, издавање публикација о културним добрима и о резултатима рада на њиховој заштити, излагање културних добара, организовање предавања и других пригодних облика културно-образовне делатности и други послови у области заштите културних добара.

Завод за заштиту споменика културе, поред основне делатности, обавља и послове проучавања непокретних културних добара и израђује студије, елаборате и пројекте са одговарајућом документацијом, учествује у поступку припремања просторних и урбанистичких планова и учествује у разматрању предлога просторних и урбанистичких планова, објављује грађу о предузетим радовима на непокретним културним добрима, израђује пројекте за извођење радова на непокретним културним добрима и изводи те радове, као и остварује увид у спровођење мера заштите и коришћење непокретних културних добара.

На територији Републике Србије постоји 12 завода за заштиту споменика културе од којих је девет обухваћено анализом. То су:

- ✓ Завод за заштиту споменика културе Ваљево
- ✓ Завод за заштиту споменика културе Зрењанин
- ✓ Завод за заштиту споменика културе Крагујевац
- ✓ Завод за заштиту споменика културе Краљево
- ✓ Завод за заштиту споменика културе Ниш
- ✓ Општински завод за заштиту споменика културе Панчево
- ✓ Регионални завод за заштиту споменика културе Смедерево
- ✓ Завод за заштиту споменика културе Сремска Митровица
- ✓ Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица

Три завода која су изостављена из анализе су Покрајински завод за заштиту споменика културе Нови Сад, Општински завод за заштиту споменика културе Нови Сад и Завод за заштиту споменика културе града Београда.

• Просторни капацитети¹

Када је реч о простору који установе користе разликују се по томе да ли користе простор са или без новчане надокнаде или имају простор у свом власништву. Од девет завода за заштиту споменика културе један користи простор уз новчану надокнаду (Зрењанин), три завода користе простор који је уступљен без надокнаде (Крагујевац, Суботица и Ниш), док три завода имају простор у свом власништву (Смедерево, Краљево, Ваљево). Специфична је ситуација са Општинским заводом за заштиту споменика културе Панчево који је у судском спору када је реч правно-имовинском статусу просторија.

¹ Завод за заштиту споменика културе Сремске Митровице није доставио податке о просторном капацитету.

Приказ 1: Структура завода према правно-имовинском статусу простора којим располажу

• **Територијална надлежност Завода за заштиту споменика културе**

Заводи за заштиту споменика културе разликују се по броју општина које покривају, а тај број варира од пет до 35. Најмањи број општина покрива Завод за заштиту споменика културе Зрењанин - пет, а највећи Завод за заштиту споменика културе Ниш - 35.

Приказ 2: Број општина које Завод покрива

- ✓ **Завод за заштиту споменика културе Ваљево** има надлежност за 14 општина. То су Богатић, Шабац, Лозница, Владимировци, Коцељева, Уб, Мали Зворник, Крупањ, Осечина, Ваљево, Лајковац, Љубовија, Мионица и Љиг.
- ✓ **Заводу за заштиту споменика културе Зрењанин** припада пет општина међу којима су Нови Бечеј, Сечањ, Житиште, Зрењанин и Нова Црња.
- ✓ **Завод за заштиту споменика културе Крагујевац** има територијалну надлежност над 13 општина и то су Аранђеловац, Топола, Рача, Лапово, Свилајнац, Баточина, Деспотовац, Крагујевац, Јагодина, Ћуприја, Кнић, Рековац и Параћин.
- ✓ **Завод за заштиту споменика културе Краљево** броји 26 општина, а то су: Бајина Башта, Косјерић, Пожега, Горњи Милановац, Ужице, Чачак, Чајетина, Ариље, Лучани, Краљево, Врњачка бања, Трстеник, Варварин, Ћићевац, Ражањ, Прибој, Нова Варош, Ивањица, Александровац, Крушевац, Пријепоље, Сјеница, Рашка, Брус, Нови Пазар и Тутин.
- ✓ **Заводу за заштиту споменика културе Ниш** припада највећи број општина - 35. То су Кладово, Мајданпек, Неготин, Бор, Бољевац, Зајечар, Сокобања, Књажевац, Алексинац, Сврљиг, Ниш, Блаце, Прокупље, Мерошина, Бела Паланка, Пирот, Куршумлија, Житорађа, Доњевац, Гаџин Хан, Бојник, Лесковац, Власотинце, Бабушница, Димитровград, Медвеђа, Лебане, Црна Трава, Владичин Хан, Сурдулица, Врање, Босилеград, Бујановац, Трговиште и Прешево.
- ✓ **Општински завод за заштиту споменика културе Панчево** обухвата осам општина међу којима су Пландиште, Опово, Ковачица, Алибунар, Вршац, Панчево, Ковин и Бела Црква.

- ✓ **Регионални завод за заштиту споменика културе Смедерево** обухвата 11 општина међу којима су Велико Градиште, Смедерево, Пожаревац, Голубац, Мало Црниће, Кучево, Смедеревска Паланка, Жабари, Петровац и Жагубица.
- ✓ **Заводу за заштиту споменика културе Сремска Митровица** припада седам општина међу којима су Шид, Сремска Митровица, Ириг, Инђија, Рума, Стара Пазова и Пећинци.
- ✓ **Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица** броји девет општина међу којима су Суботица, Кањижа, Нови Кнежевац, Бачка Топола, Сента, Чока, Мали Иђош, Ада и Кикинда.

• **Структура непокретних културних добара по територијалној надлежности**

Централни регистар непокретних културних добара Републике Србије према врстама обухвата **споменике културе, археолошка налазишта, знаменита места и просторне културно-историјске целине** и као такав се води у Републичком заводу за заштиту споменика културе од 1981. године.

Завод за заштиту споменика културе у Нишу има највише **споменика културе** - 368. Завод за заштиту споменика културе који има највише споменика културе од изузетног значаја је Краљево - 26. Највише споменика културе од великог значаја има Завод у Сремској Митровици - 112, а највише споменика од значаја има Ниш - 318.

Табела 1: Број споменика културе

Завод	Споменик културе		
	изузетан значај	велики значај	значај
Ваљево	2	19	105
Зрењанин	1	29	23
Крагујевац	6	20	116
Краљево	26	83	151
Ниш	10	40	318
Панчево	5	45	51
Смедерево	3	10	114
Сремска Митровица	23	112	39
Суботица	6	40	84
Укупно	82	398	1001

Завод за заштиту споменика културе у Нишу има највише **просторно културно - историјских целина** - 19. Највише просторно културно - историјских целина од великог значаја има Завод у Краљеву и то четири, а највише просторно културно - историјских целина од значаја има Ниш - 16.

Табела 2: Број просторних културно-историјских целина

Завод	Просторна културно-историјска целина		
	изузетан значај	велики значај	значај
Ваљево	1	/	5
Зрењанин	/	1	/
Крагујевац	1	1	2
Краљево	2	4	3
Ниш	1	2	16
Панчево	/	2	/
Смедерево	/	1	1
Сремска Митровица	1	4	/
Суботица	/	1	1
Укупно	6	16	28

Завод за заштиту споменика културе у Нишу има највише **археолошких налазишта** - 45. Завод за заштиту споменика културе који има највише археолошких налазишта од изузетног значаја је такође Ниш - седам. Највише археолошких налазишта од великог значаја имају Завод у Краљеву - седам, а највише археолошких налазишта од значаја има Ниш - 33.

Табела 3: Број археолошких налазишта

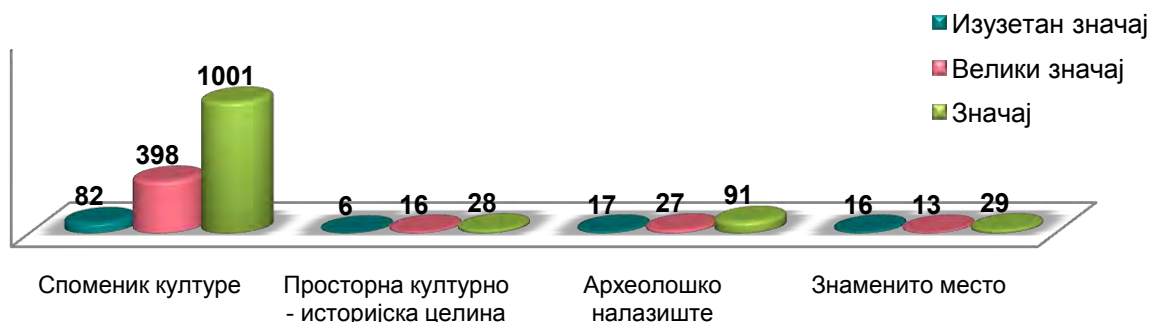
Завод	Археолошко налазиште		
	изузетан значај	велики значај	значај
Ваљево	/	/	10
Зрењанин	/	1	/
Крагујевац	/	3	6
Краљево	2	7	19
Ниш	7	5	33
Панчево	2	1	1
Смедерево	3	1	14
Сремска Митровица	3	6	6
Суботица	/	3	2
Укупно	17	27	91

Завод за заштиту споменика културе у Сремској Митровици има највише **знаменитих места** - 25. Завод за заштиту споменика културе који има највише знаменитих места од изузетног значаја је ваљевски - четири. Највише знаменитих места великог значаја има Завод у Суботици - четири, а највише споменика од значаја има Сремска Митровица - 14.

Табела 4: Број знаменитих места

Завод	Знаменито место		
	изузетан значај	велики значај	значај
Ваљево	4	1	3
Зрењанин	/	1	/
Крагујевац	2	1	1
Краљево	3	1	3
Ниш	2	1	5
Панчево	1	/	/
Смедерево	1	1	/
Сремска Митровица	2	3	14
Суботица	1	4	3
Укупно	16	13	29

Приказ 3: Укупан број непокретних културних добара према званичној категоризацији

- **Категоризација културних добара**

Законом о заштити културних добара из 1977. године настала је категоризација културних добара, која су у зависности од значаја разврстана на **културна добра**, **културна добра од великог значаја** и **културна добра од изузетног значаја**. Републички завод се стара о јединственој примени критеријума приликом предлагања за проглашење непокретности за културна добра као и приликом утврђивања непокретних културних добара од великог и од изузетног значаја. Укупно културних добара у Србији има 1.724, од којих је 121 од изузетног, 454 од великог и 1.149 од значаја.

Табела 5: Број културних добара завода за заштиту споменика према званичној категоризацији

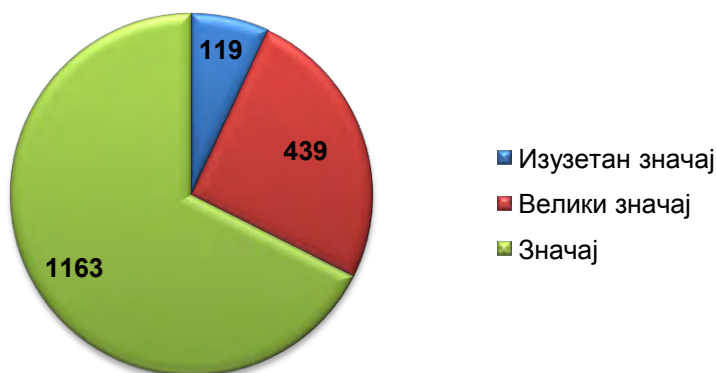
Завод	Укупно по категорији		
	<i>изузетан значај</i>	<i>велики значај</i>	<i>значај</i>
Ваљево	7	20	123
Зрењанин	1	32	23
Крагујевац	9	25	125
Краљево	33	95	176
Ниш	20	48	372
Панчево	8	48	52
Смедерево	7	13	129
Сремска Митровица	29	125	59
Суботица	7	48	90

Највише културних добара од **изузетног значаја** има Завод за заштиту споменика културе у Краљеву - 33, а најмање Завод за заштиту споменика културе у Зрењанину - једно.

Највише културних добара од **великог значаја** има Завод за заштиту споменика културе у Сремској Митровици - 125, а Регионални завод за заштиту споменика културе Смедерево има најмање - 13.

Највише културних добара од **значаја** има Завод за заштиту споменика културе у Нишу - 372, а Завод за заштиту споменика културе у Зрењанину има најмање - 23.

Приказ 4: Укупан број споменика културе према званичној категоризацији

- **Буџет**

Највећи буџет у 2008. години имао је Завод за заштиту споменика културе Ниш у износу од 1.090.655,00 евра (88.814.603,00 динара), док је најмањи имао Завод за заштиту споменика културе Зрењанин који је добио буџет у износу од 222.714,00 евра (18.135.534,00 динара).

Када је реч о 2009. години највећи буџет имао је Завод за заштиту споменика културе Сремска Митровица у износу од 987.601,42 евра (91.920.716,00 динара), док је најмањи имао Завод за заштиту споменика Панчево у износу од 155.657,31 евра (14.621.000,00 динара).

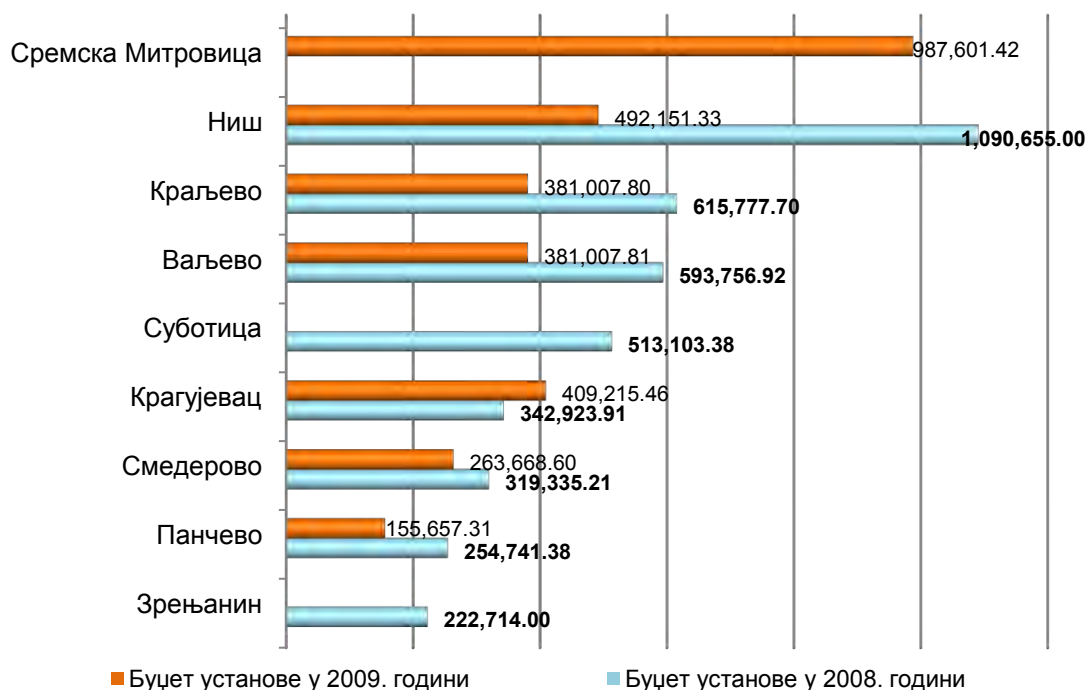
Табела 6: Појединачни буџети завода за заштиту споменика у 2008. и 2009. години

Град	Завод	Буџет у 2008. години у еврима	Буџет у 2008. години у динарима	Буџет у 2009. години у еврима	Буџет у 2009. години у динарима
Ваљево	Завод за заштиту споменика културе	593.756,92	48.350.695,00	381.007,81	35.788.330,00
Зрењанин	Завод за заштиту споменика културе	222.714,00	18.136.000,000	/	/
Крагујевац	Завод за заштиту споменика културе	342.923,91	27.924.911,00	409.215,46	38.437.895,00
Краљево	Завод за заштиту споменика културе	615.777,70	50.143.888,00	381.007,80	35.788.330,00
Ниш	Завод за заштиту споменика културе	1.090.655,00	88.814.603,00	492.151,33	46.228.119,00
Панчево	Завод за заштиту споменика културе	254.741,38	20.744.049,00	155.657,31	14.621.000,00
Смедерово	Регионални завод за заштиту споменика културе	319.335,21	26.004.041,00	263.668,60	24.766.576,00
Сремска Митровица	Завод за заштиту споменика културе	/	/	987.601,42	91.920.716,00
Суботица	Међуопштински завод за заштиту споменика културе	513.103,38	41.782.932,00	/	/

По питању односа буџета за 2008. и 2009. годину, могуће је анализирати само оне заводе који су Заводу доставили податке за обе тражене године.

Уочљиво је да се буџет смањило у пет завода, а највеће умањење буџета имао је Завод за заштиту споменика културе Ниш, чији се буџет значајно смањило за 598.503,67 евра, а најмање Регионални завод за заштиту споменика културе у Смедереву, за износ од 55.666,61 евра. Једино се Заводу за заштиту споменика културе у Крагујевцу буџет увећао за 66.291,55 евра.

Приказ 5: Рангирање појединачних буџета у 2008. години по заводима и приказ буџета у 2009. у односу на 2008. годину

Табела 7: Рангирање разлика у буџетима између 2008. и 2009. године (приказано у еврима где је

■ - смањење, а ■ - повећање буџета)

Завод за заштиту споменика културе, Ниш	-598.503,67 (-54,9%)		
Завод за заштиту споменика културе, Панчево	-99.084,07 (-38,9%)		
Завод за заштиту споменика културе, Краљево	-234.769,90 (-38,1%)	Завод за заштиту споменика културе, Крагујевац	+66.291,55 (+19,33%)
Завод за заштиту споменика културе, Ваљево	-212.749,11 (-35,8%)		
Регионални завод за заштиту споменика, Смедерево	-55.666,61 (-17,4%)		

✓ Структура буџета

Када је реч о **структури буџета** и средствима за реализацију програма у 2008. години, велики је распон у процентима које Заводи за заштиту споменика културе издвајају у ту сврху из укупног буџета, а крећу се од 6.8% до 68%. За средства за реализацију програма од укупног буџета највише одваја Завод за заштиту споменика културе Ниш - 68 %, а најмање Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица - 6.8%.

У 2009. години за реализацију програма највише је одвојио Завод за заштиту споменика културе Сремска Митровица – 81%, а најмање Завод за заштиту споменика културе Панчево – 2%.

Табела 8: Упоредни приказ структуре буџета у 2008. и 2009. години (приказано у процентима)

Завод за заштиту споменика културе	Средства за реализацију програма		Плате и накнаде запослених		Текући трошкови		
	година	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Ваљево		60.6	47.3	26.4	38.8	13	13.9
Зрењанин		29	/	47.4	/	23.6	/
Крагујевац		30.6	29.1	59	47.2	10.4	23.7
Краљево		45.5	47	54.5	39	0	15
Ниш		68	53	24	37	8	10
Панчево		33	2	57	91	10	7
Смедерево		26.8	30.3	54.2	62	19	7.7
Сремска Митровица		/	81	/	14	/	5
Суботица		6.8	/	52.5	/	40.7	/

Број завода који су у току 2008. године за програме издвојили више од 20% је седам, док је Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица издвојио мање од 10% за програме.

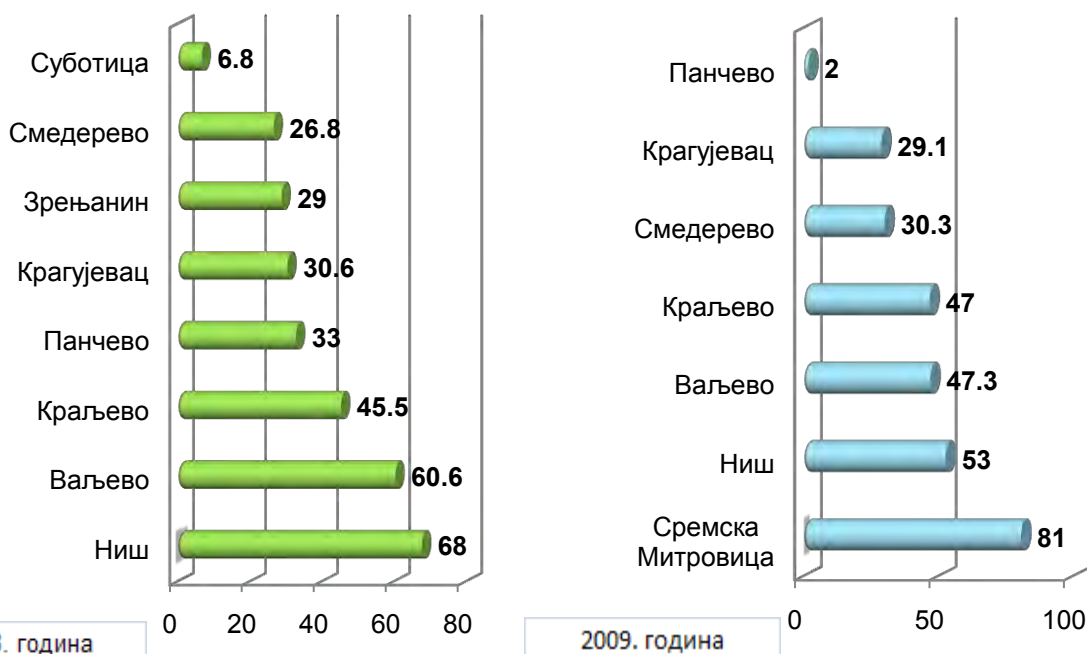
У 2009. години шест завода је издвојило више од 20% за програме, док је Завод за заштиту споменика културе Панчево за реализацију програма издвојио мање од 10%.

Приказ 6: Однос завода према издвајању за програме у 2008. и 2009. години²

У складу са падом буџета, удео програма у 2009. години се у односу на 2008. годину изразито смањило у Заводу за заштиту споменика културе Панчево, док је највише порастао у Регионалном заводу за заштиту споменика културе Смедерева.

Приказ 7: Удео средстава за програме у заводима у 2008. и 2009. години (приказано у процентима)

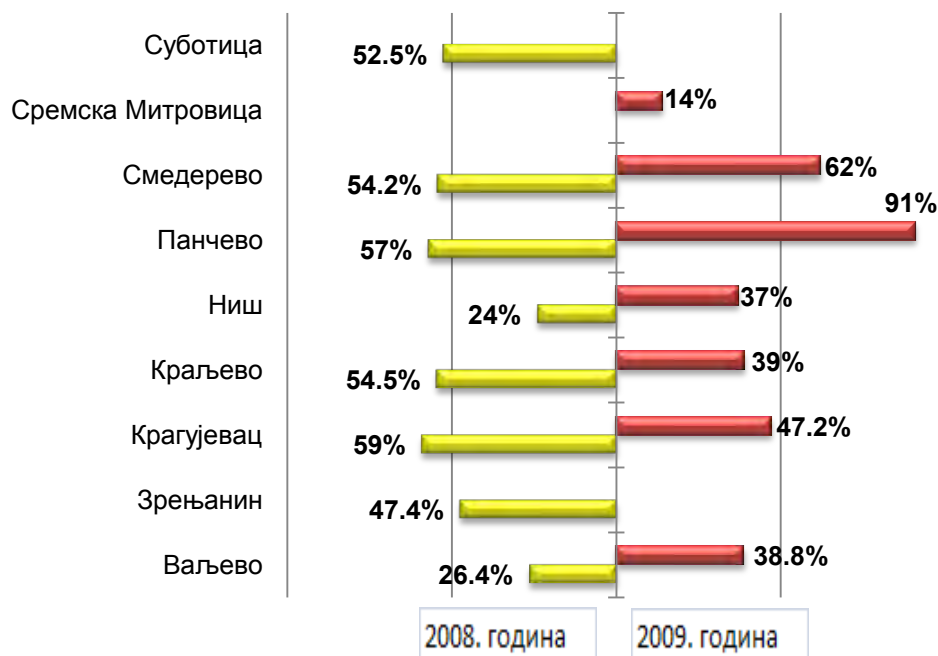

Заводи у просеку више од 46% свог буџета у 2008. и 2009. години издвајају за **плате и накнаде запослених**. Највећу суму од укупног буџета издваја Општински завод Панчево - 57% у 2008. години и 91% у 2009. години. Најмању суму издваја Завод за заштиту споменика културе Ниш - 24% у 2008. години и Завод за заштиту споменика Сремска Митровица - 14% у 2009. години.

За **текуће трошкове** заводи су у 2008. и 2009. години издвојили између 6 % до 40,7% односно 5% до 23,7%. Завод за заштиту споменика културе Краљево у 2008. години није издвојио средства за текуће трошкове.

² Из приказа су изузети заводи који нису доставили податке о уделу програма у буџетима: Завод за заштиту споменика културе Сремска Митровица за 2008. годину, Завод за заштиту споменика културе Зрењанин и Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица за 2009.

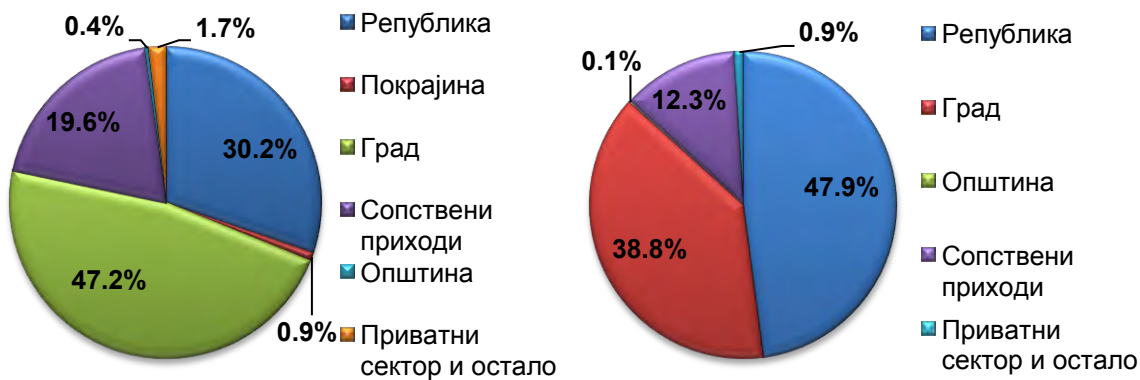
Приказ 8 : Плате и накнаде запослених у 2008. и 2009. години

✓ **Извори финансирања**

У 2008. години заводи су се највећим делом финансирани из градског буџета. Процент зависности од градског буџета варира и креће се између 19% у Заводу за заштиту споменика културе у Нишу, до 81% у Заводу за заштиту споменика културе у Панчеву. Када је реч о изворима финансирања у 2009. години заводи су се највећим делом финансирани из републичког буџета. Зависност од градског буџета највећа је у Заводу за заштиту споменика у Краљеву – 90.9%, а најмања у Регионалном заводу за заштиту споменика културе у Смедереву – 30%.

Приказ 9: Извори финансирања завода у 2008. и 2009. години³

³ Из приказа су изузети заводи који нису доставили податке о извору финансирања: Завод за заштиту споменика културе у Сремској Митровици за 2008. годину, Завод за заштиту споменика културе у Зрењанину и Међуопштински завод за заштиту споменика културе у Суботици за 2009. годину.

Табела 9: Извори финансирања завода у 2008. и 2009. години

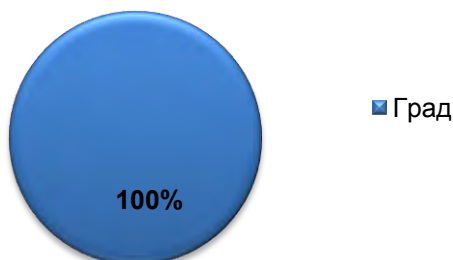
Завод	Република		Покрајина		Град		Општина		Сопствени приходи		Приватни сектор и остало	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
година	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Ваљево	49%	47%	-	-	33.5% ⁴	35.8%	0.5%	-	13%	15%	4%	2.2%
Зрењанин	27%	Н.п.	2%	Н.п.	57%	Н.п.	2%	Н.п.	12%	Н.п.	-	Н.п.
Крагујевац	33%	36%	-	-	43%	41%	-	-	21%	23%	3%	-
Краљево	44.3%	90.9%	-	-	29.7%	9.1%	0.1%	-	23.9%	-	2%	-
Ниш	68%	51%	-	-	19%	37%	-	-	13%	11%	-	1%
Панчево	2%	-	2%	-	82%	85%	-	-	10%	14%	4%	1%
Смедерево	15%	30%	-	-	68%	48%	1%	1%	16%	19%	-	2%
Сремска Митровица	Н.п.	80.1%	Н.п.	-	Н.п.	15.8%	Н.п.	-	Н.п.	4.1%	Н.п.	-
Суботица	3%	Н.п.	3%	Н.п.	45%	Н.п.	-	Н.п.	49%	Н.п.	-	Н.п.

Податке о **инвестиционим улагањима** доставила су два завода. Према подацима којима Завод располаже, у последње три године у заводима у 21 посматраном граду укупно је уложено 41.662,79 евра (3.365.070,00 динара). У инвестиционим улагањима у потпуности су учествовали градови.

Табела 10: Инвестициона улагања у заводима

	Тип инвестиције	Финансијер	Година	Износ у еврима	Износ у динарима
Регионални завод за заштиту споменика културе Смедерево	Кречење	Град Смедерево	2008.	10.430,81	849.400,00
	Замена и фарбање столарије	Град Смедерево	2008.	10.814,82	880.670,00
Завод за заштиту споменика културе Панчево	Одржавање просторија (замена водоводних и канализационих цеви, кречење...)	Град Панчево	2007	18.759,33	1.500.000,00
	Санација кровног покривача и санација капије	Град Панчево	2008	1.657,83	135.000,00

Приказ 10: Извори инвестиционих улагања у заводима за период од 2006. до 2009. године

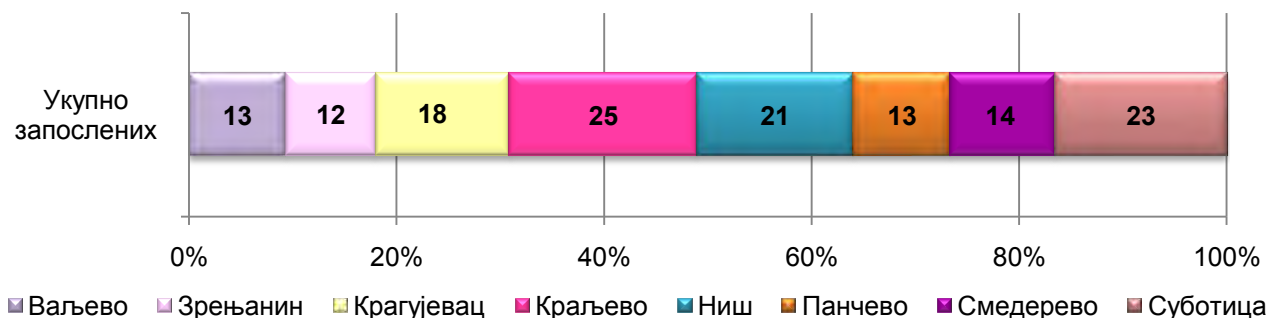
⁴ У финансирању Завода за заштиту споменика културе у Ваљевоу, у 2008. години, поред Града Ваљевоа, учествовао је и Град Шабац са износом од 1.561,00 динар, односно процентом од 3,2%.

- **Кадрови**

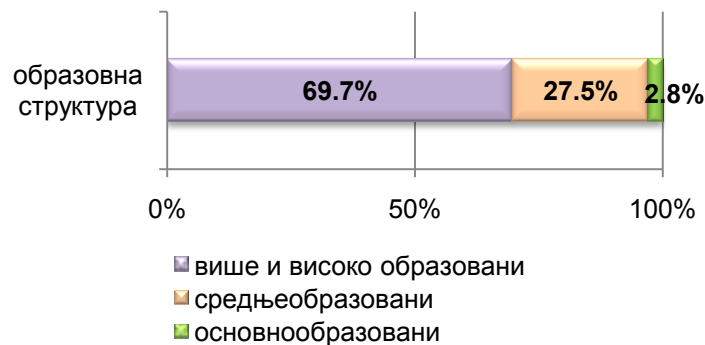
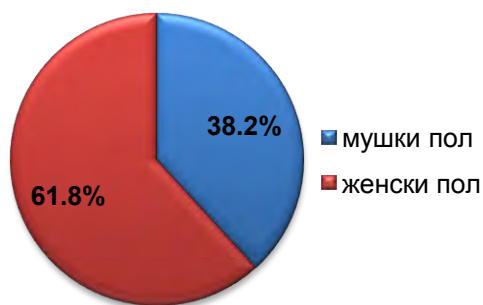
- ✓ **Укупно**

Када је реч о запосленима у заводима, треба рећи да њихов број варира од 12 до 25. Полна структура је у корист женског пола – 61,8% наспрам 38,2% мушког пола. Образовна структура указује да већину запослених чине више и високо образована лица. Процент запослених са основном школом је веома мали.

Приказ 11: Број стално запослених у заводима⁵

Приказ 12: Полна и образовна структура запослених у заводима⁶

Табела 11: Полна и образовна структура запослених у заводима (у процентима)

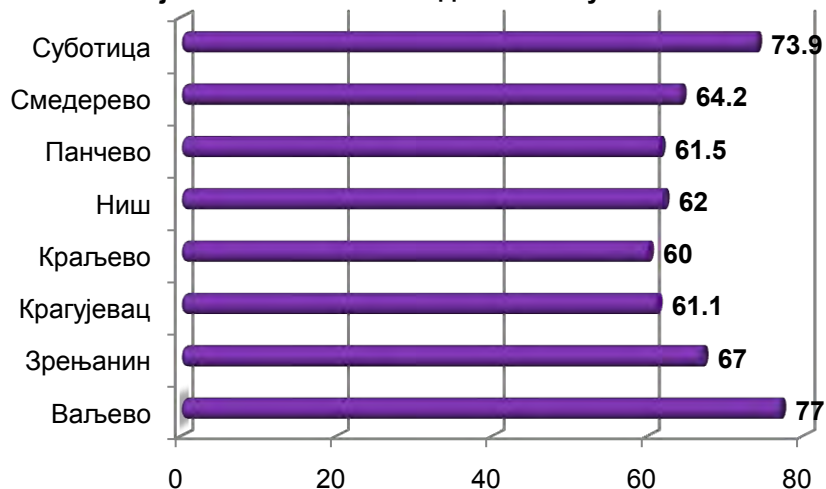
Завод	Мушкарци	Жене	ВСС	ССС	ОШ	Основна делатност
Ваљево	54	46	84.6	15.4	-	77
Зрењанин	25	75	75	25	-	67
Крагујевац	28	72	61	27.8	11.2	61.1
Краљево	32	68	64	32	4	60
Ниш	52	48	62	38	-	62
Панчево	23	77	84.6	15.4	-	61.5
Смедерево	57	43	78.5	14.3	7.2	64.2
Сремска Митровица	Н.п.	Н.п.	Н.п.	Н.п.	Н.п.	Н.п.
Суботица	35	65	47.8	52.2	-	73.9

Процент запослених који се бави основном делатношћу варира од 60% у Заводу за заштиту споменика Краљево до 77% колико их је у Заводу за заштиту споменика културе у Ваљевоу.

⁵ Из приказа је изузет Завод за заштиту споменика Сремска Митровица, који није доставио податке о броју запослених.

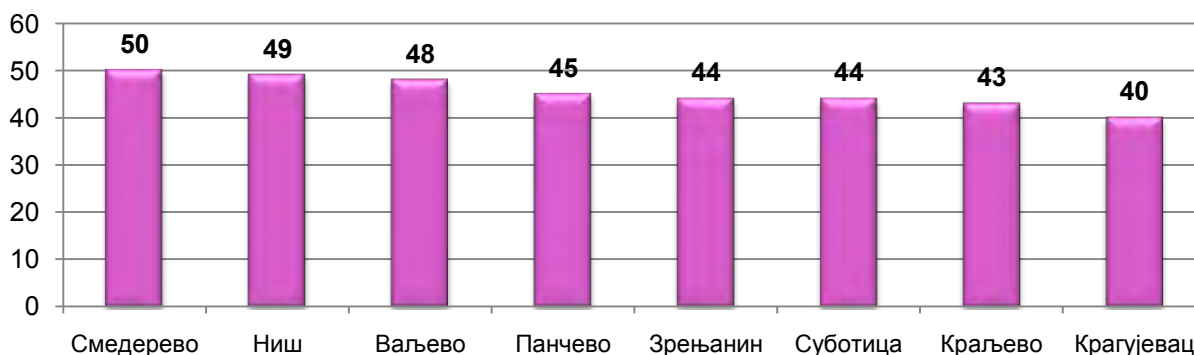
⁶ Из приказа је изузет Завод за заштиту споменика Сремска Митровица, који није доставио податке о полној и обавојној структури запослених.

Приказ 13: Процент запослених који се бави основном делатношћу

Просек година старости запослених креће се у распону између 40 година, колико износи у Заводу за заштиту споменика културе у Крагујевцу, који има најмлађу структуру кадрова, па до 50 година колико износи у Регионалном заводу за заштиту споменика културе у Смедереву.

Приказ 14: Просечна старост запослених у заводима

• **Сарадници**

Заводи за заштиту споменика културе у свом ангажману имају хонорарне сараднике, волонтере, као и војнике на цивилном служењу војног рока. Заводи за заштиту споменика културе који имају хонорарне сараднике су Крагујевац, Краљево, Ниш и Суботица.

Приказ 15: Број хонорарних сарадника

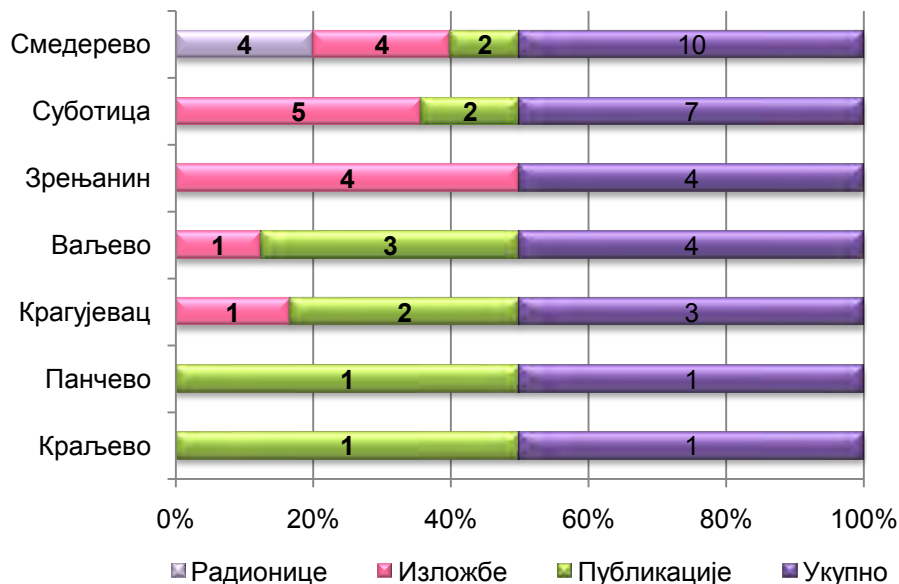

- **Пратећи програми Завода за заштиту споменика културе**

Већина Завода за заштиту споменика културе поред своје основне делатности бави се и додатним програмима који обухватају изложбе, радионице и издавање публикација. Једини Завод који нема додатне програма је Завод за заштиту споменика културе Ниш.

Највећи број програма имао је Регионални завод за заштиту споменика културе Смедерева – 10, док су по један програм имали Завод за заштиту споменика културе Краљева и Завод за заштиту споменика културе Панчева.

Приказ 16: Број пратећих програма у периоду од 2006. до 2009. године

- ✓ **Интернет презентације**

Четири од укупно девет завода имају своје веб презентације, и то завод у: Ваљеву, Зрењанину, Смедереву и Суботици.

- **Сарадња и умрежавање**

Заводи остварују сарадњу са другим установама културе на локалу, на регионалном и на националном нивоу. Када је у питању чланство у домаћим мрежама, анализа је показала да је осам завода за заштиту споменика културе члан Друштва конзерватора Србије, док је Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботице члан и међународне организације ICOMOS. Завод за заштиту споменика културе Сремске Митровице није доставио тражене податке.

- **Проблеми**

Проблеми с којима се Заводи за заштиту споменика културе суочавају су недостатак простора, проблем у финансирању, недостатак техничке опреме, као и недостатак стручних кадрова.

Проблем недостатка простора изразили су Заводи за заштиту споменика културе у Суботици, Краљеву, Крагујевцу, Смедереву и Панчеву. Као потребе наводе обезбеђивање простора за депое и конзерваторске радионице, као и паркинг простор.

Проблем финансирања наводе у Заводима за заштиту споменика културе у Суботици, Краљеву, Крагујевцу, Смедереву и Панчеву. Сматрају да је неопходно решити начин финансирања, зараду запослених, учешће у финансирању других општина, као и мањак средстава за програме.

Проблем техничке опремљености наводе у Регионалном заводу за заштиту споменика културе Смедерево у виду недостатка компјутерске опреме.

Проблем кадрова наводе у Заводима за заштиту споменика културе Суботици, Краљеву, Крагујевцу, Смедереву и Панчеву. Као проблем наводе недостатак стручног кадра, недостатак средстава за нова радна места, као и доношење закона о стицању звања на републичком нивоу.

Табела 12: Преглед проблема завода за заштиту споменика културе у градовима Србије обухваћеним пројектом *Локалне културне политике*

Завод	Простор	Финансирање	Техничка опремљеност	Кадрови
Ваљево	Нису наведени проблеми			
Зрењанин	Нису наведени проблеми			
Крагујевац	недостатак паркинг простора	учешће других општина у финансирању	/	недостатак стручног кадра
Краљево	реновирање просторија	зарада запослених	/	мањак стручног кадра
Ниш	Нису наведени проблеми			
Панчево	није регулисан правни статус, нови депо и конзерваторска радионица	мањак средстава за програме и нова радна места	/	/
Смедерево	недостатак простора	решити начин финансирања	компјутерска опрема	недовољан број кадрова
Сремска Митровица	Нису наведени проблеми			
Суботица	недостатак простора	решити начин финансирања	/	неопходан законик о стицању звања на републичком нивоу